

TORONTAI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becekerek, Obiljyeva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becekerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

A franciák nem követelnek kártérítést Magyarországtól.

Budapest, jan. 23.

Tegnap este fölkeresték Strache főügyészt Collard-Hostinguett, a francia bank képviselője, egy francia bűnügyi tisztviselő és dr. Auer Pál ügyvéd, aki a francia bank képviselőjét vállalta.

Dr. Auer Pál hírlapírók előtt kijelentette, hogy a francia bank képviselőjét elvállalta, de a következő kikötéseket tette:

csak az esetben vállalja el a megbízást, ha a francia bank nem lép föl kártérítési igényekkel a magyar állammal szemben, hanem igényét csak a magyar törvények keretein belül a magánvádlottak ellen érvényesíti. Második kikötése az volt, hogy a franciák minden lépésüket csak a magyar törvények keretein belül tehetik.

A francia kiküldöttek ezt szóbelileg meg is ígérték dr. Auer Pálnak, tegnap este azután

Strache főügyész előtt hivatalosan is kijelentették, hogy a fenti feltételeket teljes egészében elfogadják.

A franciák Windischgrätzről sem kívánnak kártérítést.

A francia bank képviselői különben Windischgrätz herceg védői, Dánér és Ulain dr. előtt kijelentették, hogy

teljesen állanak minden kártérítési igénytől Windischgrätzrel szemben, ha a herceg az eléje terjesztett kérdésekre őszinte választ ad.

Windischgrätz erre az ajánlatra azt felelte ügyvédjei útján, hogy mindent megmondott, amit tudott és vallomását nem teszi a kártérítéstől függővé. Sokkal jobb volna, ha a franciák elhagynák az országot és nem állnának elő ilyen, a magyar hatóságokat gyanúsító ajánlatokkal.

Felbecsülük Windischgrätz vagyonát.

Sárospatakon tegnap a magyar kormány megbízásából egy tíz tagú bizottság járt, amely felbecsülte Windischgrätz vagyonát, műkincseit és telekkönyvi adatait. A bizottság visszatérése után jelentést tesz Bethlen miniszterelnöknek és a kormány fog azután végleg dönteni Windischgrätz esetleges vagyonjogi felelősségéről.

Ujabb kihallgatások.

Strache főügyész tegnap este tanuként hallgatta ki dr. Hetényi Imre főkapitányhelyettest. Heté-

nyit arra nézve hallgatták ki, hogy mi módon szerezhetek a hamis frankterjesztők külföldi utleveleket.

Ugyancsak kihallgatták Nuger Sándor külügyi osztályfőnököt a futárigazolványok kiadása körüli eljárásra nézve.

A kihallgatások után kijelentette Strache főügyész hírlapírók előtt, hogy a nyomozás még nem fejeződött be, mert egyes vallomásokban még vannak hézagok, amelyek megvizsgálását most fogják keresztülvinni.

A francia detektívek a vádlottak kihallgatásán.

Tegnap megjelent Strache főügyész előtt Benois rendőrtisztviselő és azon kivánságának adott kifejezést, hogy Windischgrätz, Rába és Gerő kihallgatásán részt óhajtaná venni.

A főügyész végleges választ nem adhatott erre a kivánságra, mint-hogy előbb az igazságügyminiszternek kell erről jelentést tennie, megállapítható azonban előre, hogy Benois kivánsága perrendtartás ellenes, mert a vádlottak kihallgatásán az ügyészen, vizsgálóbíró és

jegyzőkönyvvezetőn kívül senki részt nem vehet.

A Matin kiküldötte Buda-
pesten.

A frankhamisítás körüli sajtókampány vezetőszeret a Magyarország elleni támadásokkal a Matin vitte, amelynek külpolitikai szerkesztője, Sauerwein, tegnap érkezett Budapestre. Hírlapírók előtt kijelentette, hogy

annak megállapítására jött, hogy a frankhamisítás mögött tényleg hazafias indulatok vannak-e eltemetve, vagy csak egyéni érdekeket akarnak ezzel felelőfrázi. A Hágában letartóztatott egyénekről beszélt. Marsovszkyt és Mankovichot jelentéktelen embe-
reknek mondja, akiknek a ténykedése mögött egész biztosan semmiféle hazafias indok nincsen. Az egyedüli Jankovich, akiről elhihető, hogy tettét hazafias indokból követte el, — de ő is erősen tuloz A francia nép reméli, — fejezte be Sauerwein — hogy rövidesen sikerül teljes világosságot deríteni erre az ügyre és hogy ez semmiképpen sem fogja a két ország egymás iránti jó viszonyát megrontani.

Mit követelnek a francia nyomozók?

Benois, a francia nyomozóhatóság budapesti vezetője a Pesti Hírlap munkatársának a következő kijelentést tette:

Mi a következő még függő kérdésekre óhajtunk választ kapni a vádlottaktól: 1. Hol van az a 5600 db hamis frank, amelyet még eddig nem helyeztek el, de amelynek hollétét nem sikerült megállapítani. 2. Hol van a bankjegyek előállításához használt kő, mert csak kettő került a rendőrség kezére — két kő még hiányzik. 3. Felvilágosítást akarunk nyerni a bankjegyprés és a bankjegypapiros eredetéről nézve.

Nem lesz több letartóztatás.

Azt a leghatározottabban kijelenthetem, hogy további letartóztatások nem várhatók és hogy a magyar hatóságok mindent elkövettek az ügy tisztázására.

Határozottan megcáfolok minden olyan hírt, amely arról szól, mintha mi olyan listát hoztunk volna, amely negyven gyanúsított nevével tartalmazza.

A hágai főtárgyalás.

A Hágában letartóztatott Jankovich, Marsovszky és Mankovich bűnügyében a bíróság március 3-ikára tűzte ki a főtárgyalást.

A kereskedelemügyi tárca költségvetésének a vitája.

Beograd, jan. 23.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt folytatta munkásságát. Ezuttal a kereskedelemügyi minisztérium költségvetését vette napirendre, a melynek vitáját dr. Krajacs Iván kereskedelemügyi miniszter rövid expozéval nyitotta meg. A költségvetés ismertetéséből kitűnt, hogy

a rendes kiadásokra 92 millió 282 ezer, a rendkívüli kiadásokra pedig három millió 595.000 dinár az előirányzott összeg.

A vitában elsőnek Pusenyak (kler.), majd Agatonovity (dem.) és Spaho (muz.) szólalt fel.

Lapzártakor az ülés még folyik.

A kereskedelemügyi tárca költségvetésének a vitája.

A pénzügyi bizottság többségi tagjai Krajacs Iván dr. kereskedelemügyi miniszter elnöke alatt ülést tartottak, amelyen a kereskedelemügyi tárca költségvetésével foglalkoztak.

Krajacs Iván dr. részletesen ismertette a kiadási és bevételi előirányzatot és jelentése nyomán hosszú vita támadt, amelynek során több hitel törlesztést határoztak el. Az értekezleten végül is kimerítő javaslatot dolgoztak ki, amelyet a pénzügyi bizottság plénumának ma délutáni ülése elé terjesztenek.

Megelőnkül a politikai élet.

Sztanojevitj Áca Beogradban.

Hosszu parlamenti szünet után január 28-án, esütörtökön ül össze a szkupstina, hogy folytassa a karácsonyi ünnepek előtt megszakított munkásságát. Huszonötödikén a radikális képviselői klub tart ülést, hogy megtárgyalja a parlamenti szünet alatt teremtődött politikai helyzetet és az egyes kérdésekben elfoglalandó álláspontját. Ugy a nemzetgyűlés első ülése, mint a klubülés iránt politikai körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Sztanojevitj Áca ismert radikális pártvezér tegnap Beogradba érkezett. A fővárosba jövetelét az előtérbe került politikai kérdésekkel hozzák összefüggésbe, mert beográdi tartózkodása leginkább fontos politikai természetű problémákkal kapcsolatos. Ezért érthetőleg nagy figyelemmel kísérik Sztanojevitj Áca új misszióját.

Beavatottak a közeljövőben nem várnak nagyobb politikai változásokat és különösen kormánykörökben állítják, hogy Pasity távolléte alatt nem remélhető a felszínre kerülő kérdések eldöntése. Pasity miniszterelnök visszatérése után lehet csak érdemleges határozatról szó, ha ugyan egyáltalában lesznek és szükségesegek politikai változások.

Radies Sztepan visszaérkezésével kapcsolatosan élénken kommentálják a „Dom“-ban közölt támadását, amelyben éles szavakkal ostromozza a horvátországi rendőrhatalóságokat. Feltűnést keltő cikkében azt írja többek között, hogy a horvát parasztokat még mindig verik. A türelmetlen állapotokért Makszimovity Bózsó belügyminisztert teszi felelőssé. A támadásért kormánypárti körökben főleg azért neheztelnek, mert a közoktatásügyi miniszter a minisztertanácsi ülés keretében bírálhatta volna a belügyminiszter ténykedését és nem volt helyénvaló, hogy bírálatot a nagy nyilvánosság előtt gyakorolt.

Lakásnyomor és szociálpolitika.

A szociálpolitika célja a társadalmi viszonyok olyatén megjavítása, melynek az állam minden polgára számára az emberhez méltó megélhetés lehetőségét biztosítsák. Ezen nagy és nemes eszme hathatósabb előmozdítása céljából szervezték a szociálpolitikai minisztériumokat, melyek feladata mindazon törvényes intézkedések előkészítése és életbejuttatása, melyek az adott gazdasági viszonyokkal s lehetőségekkel számolva, fokozatos átmenettel mind közelebb visznek azon ideális állapot felé, amikor nem lesznek többé hajléktalanok, amikor munkaalkalom hijján, vagy munkaképtelenség esetén nem kell majd a családok ezreinek koplalni, amikor senki sem lesz többé kénytelen koldulással tengetni életét, amikor az árva és elhagyott gyermekekről az állam fog kellően gondoskodni s amikor a munkában elagottak életük estéjén mentesek lesznek a mindennapi kenyér gondjaitól. Jól tudom, hogy ezek megvalósítása nem könnyű feladat, mégis hét esztendő munkája után ugyyszólván a semmivel látom egyenlőnek azon eredményeket, melyeket az illetékes minisztériumunk ez irányban felmutathat. Bár legkevésbé sem érzem magam hivatva kormányzati ténykedések nyilvános bírálatára s ha mégis szóvá teszem ezen kiáltó meddőséget, teszem azt minden szánalomra méltó, tehetetlen hajléktalanok ezrei nevében, kikről egészen érthetetlen módon, tudomást sem vesznek az illetékes hatóságaink, holott egy kis jóakarattal már rég könynyithettek volna legalább ezen szerencsétlenek siralmas helyzetén.

A lakásnyomor nem a mi speciális bajunk. Kisebbségi országok lakosságát, csak hogy míg másutt a bajt, annak egyedüli orvosságával, új lakások építésével gyógyítani igyekeznek, addig nálunk ez irányban még csak komolyan nevezhető kísérlet sem történt. A lakástörvényünk ugyanis nem tekinthető ennek, mert ha bizonyos esetekre elő is írja a lakásépítési kötelezettséget, ezen rendelkezést egyben komolytalanná tette azon közmert ténnyel, hogy a tökélyhiánnyal küzdő magánvállalkozástól lehetetlen követel, minek tudatában hatóságaink el is tekintenek ezen kötelezettség betartásától.

Ily körülmények között a lakásnyomor nálunk nemesek, hogy ninesen szünőben, hanem állandóan növekszik, sőt ha a lakások feletti szabad rendelkezés visszaállítatnánk, mielőtt jelentős számú új lakás épülne, úgy a hajléktalanok jelenlegi száma még meg is sokszorozódna.

Ha azt állítottam az imént, hogy ezen kérdés megoldásához s vele tengernyi szenvedés megszüntetéséhez, az illetékes faktorok részéről csupán egy kis jóakaratra volna szükség, úgy ezen meggyőződésem az azon példákban merítettem, melyeket erre a szomszédos államok nyújtanak s melyeket egyszerűen csak utánózni kellene. Így itt van pl. a megnyomorított s agyonszánt Bács városának példája, hol mindazon lakásbérletiek, kik a lakástörvény oltalma alatt lakásuk fel-

A cseh kormány elismeri a szovjetet.

Prága, jan. 23.

Svehla miniszterelnök tegnap a sajtó képviselői előtt úgy nyilatkozott, hogy még a parlament egybeülése előtt de jure elismeri az orosz

szovjetkormányt. A cseh kormány ezen állásfoglalása mély kihatással lesz a kisentente egymásközi viszonyára.

A közlekedés kritikája.

Megvitatták és megszavazták a közlekedésügyi minisztérium költségvetését.

Beograd, jan. 23.

A pénzügyi bizottság délben megvitatták az ülését délután folytatta. Miletity Krszta közlekedésügyi miniszter már ismertetett expozéja után az ellenzéki szónokok mondták el észrevételeiket.

Az első felszólaló Setyevov Szlavkó bányászati demokrata képviselő volt, aki azzal kezdte meg beszédét, hogy a vasutnak két elemi hibája van, hogy nem szolgálja a közlekedés fokozását és hogy tarifái túlságosan magasak. A vonat szállítási díjszabásai olyan drágák, hogy lehetetlenné teszik a hazai terményeknek a külföldi vel való versenyképességét. A belföldi lisztet kizsoriga piacáról az amerikai, mert hosszú útja ousőbb, mint az SHS liszt szállítása lényegesebb rövidebb úton. Az új közlekedési utakat nem szabad a költségvetés terhére építeni, hanem a szükséges beruházásokról más módon kell gondoskodni. Feltétlenül szükséges — mondotta — a vasuti kiadások csökkentése és a munkaerőt a maximumig kell kihasználni.

A folyamhajtás átvételét állami kezelésbe, szerencsétlen vállalkozásnak minősítette. A hajószindikátus hét-tizenegy millió dinárt fizetett évenként az államnak. Házikezelésben az előirányzott bevételek meghaladják a százötvenöt millió dinárt, a kiadások pedig százötvennégy millióra rúgnak, ami annyit jelent, hogy az állam alig egy millió dinár jövedelmet biztosított a 7-11 millió helyébe a folyamhajtás államosításával.

Végül kérdést intéz a közlekedésügyi miniszterhez és felvilágosítást kér, mi történik a szaloniki-jevyeliai vasutvonallal, amelyre már közel száz millió dinárt adtak ki és még mindig nem került az állam birtokába.

Kulovec (kler.) volt a következő felszólaló, aki főleg azt kifogásolta, hogy a közlekedésügyi miniszter expozéjában nem világította meg kellőképp a költségvetés technikai rendelkezésekről szóló részét.

mondhatatlan birtokában a csekély házbér előnyeiket is élvezik, lakbérpótlék címen bizonyos összeget fizetnek be a város építési alapja javára, melyből Bécs városa minden anyagi megterhelése nélkül eddig 13.000 lakást épített s ez év végéig további 10.000 lakás építése nyer befejezést. Mi sem lett volna könnyebb, mint ezen példát utánózni, mert ha szükséges is volt a lakások szabad forgalmának korlátozása, a lakbérnek éveken keresztül oly alacsony nívón való tartása már felesleges volt, sőt azon kárral járt, hogy még a tehetősebbek is, helyesebben főként ezek, lassanként leszoktak arról, hogy ezen kiadást, mely azelőtt háztartási szükségleteik jelentékeny tété-

Kumanudi (dem.) helytelenítette a folyamhajtás államosítását. Kifogásolta, hogy a vasuti vonalak építése általános program nélkül történik. A délszerbiai közlekedés hibáiról beszélt részletesen és rámutatott a menetrend változtatások szükségességére. Visszatérve a folyamhajtásra, kijelentette, hogy a szindikátus likvidálása elkészt, mert ha 1922-ben történt volna az akkori pénzvilágban, részvénytársaság alapításával részint magánkézzé maradhatott volna a vizi közlekedés. Az egy milliós deficitből súlyos deficit lesz, — mondotta — ha figyelembe vesszük a drága tarifát, amelynek leszállítása elkerülhetetlen, a rossz hajóparkot, amelynek számos egységét alapos javítás alá kell venni és a nehézkes állami apparátust, amely nem képes kereskedelmi szellemben vezetni az ilyen messzeágazó vállalatot.

Zsanics (horv. egység-párti). Pusenyak (kler.) felszólalásában főleg azt követelte, hogy revízió alá vegyék a közlekedési tarifát.

A következő szónok Agatonovity (dem.) volt, aki szintén a tarifák csökkentését kérte és kifejtette, hogy az új vasuti vonalakat nem a költségvetés terhére kell felépíteni, hanem a beruházások céljaira kölcsönrel kell rendelkezési alapot biztosítani.

Popovity (függ. dem.) hozzászólása után Miletity Krszta közlekedésügyi miniszter válaszolt az ellenzéki felszólalók megjegyzéseire és kijelentette, hogy az elhangzott kívánásoknak igyekezni fog eleget tenni. A tengerhajózásra nagy súlyt fog helyezni és igyekezik a forgalom gyors lebonyolításával az elhanyagolt közlekedést megkedveltetni.

A pénzügyi bizottság Miletity Krszta rövid beszédének elhangzása után tizenhét szavazattal hat ellenében elfogadta a költségvetést.

Mai ülésén a kereskedelemügyi tárcza költségvetését vitatja meg.

lét képezte, ma is hasonló arányban vegyék fel évi költségvetésükbe. Ily állami vagy városi lakbérpótlék révén mindazok, kik a törvény oltalma alatt a biztos fedél előnyét élvezték, néhány év alatt nagyszámú hajléktalant juttathattak volna emberséges lakáshoz s az államot vagy várost pedig jelentős értékű és jövedelmező vagyonhoz.

Csehszlovákiában a lakásépítés állami támogatására külön törvényt hoztak, mely pl. kisajátítást engedélyez bizonyos esetekben háztelkek részére, az építkezéseket pedig vagy az azokra felvett kölcsönök állami garantálásával, vagy az állami építési sorsjáték jövedelméből eredő hitel nyújtásával tá-

mogatja. Hogy pedig ezen támogatás mily hathatósan mozdította elő az építési tevékenységet, azt a „Prager Presse“-ből vett néhány adattal fogom megvilágítani, melyek az építkezések állami támogatásáról szóló törvény meghosszabbítása alkalmából, annak indokolása mellett, hivatalos statisztika alapján lettek közzé téve.

Szövetkezeti alapon történt építkezésekre állami támogatás vagy garancia formájában 1925. év végéig 2.267.128.505 c. koronát engedélyeztek. Ebből 1069 bérházat 14.310 lakással és 10.796 családi házat 12 ezer 219 lakással építettek. A községek 1099 bérházat 9199 lakással és 576 családi házat 626 lakással építettek: ezek összköltsége 680 millió 598.703 koronára rúgott. Magánvállalkozók a törvényes támogatás igénybevétele mellett 1072 bérházat 7134 lakással és 9674 családi házat 10.562 lakással építettek fel, összesen: 1.081.282.590 korona költséggel. A segélyezett építkezések összköltsége 4.029.010.158 koronát tett ki, melyből 3.329.548.354 koronát fedeztek kölcsönrel, míg a többi az építetők sajátjukból fedezték. Az építési sorsjáték jövedelméből eddig 131.932.768 korona állott rendelkezésre. Ugyanakkor érdekesek Bratiszlava városáról közölt adatok, melyekből kitűnik, hogy ott nem kevesebb mint 22 építési szövetkezet dolgozik a lakásépítés megszüntetésén s egyre-másra létesíti a különböző munkástelepeket és kertvárosrészeket.

A közölt adatok bizonyára elegendők annak bizonyítására, hogy megfelelő jóakarattal, törődéssel és hozzáértéssel sok mindent lehet e téren létesíteni s az elért eredmények láttára képtelen vagyok megérteni, miért ne utánozhatnók mi is az adott példát, annál is inkább, mert épen a napokban volt alkalom meggyőződni arról, hogy mily szép eredménnyel árusítják nálunk is a cseh építési sorsjáték sorsjegyeit, melyek eddigi jövedelme egyedül elegendő lenne 8-10 ezer kislakás építésére s vele ugyanennyi szerencsétlen család szenvedéseitől való megváltására.

A lakás az embernek ép oly elsőrendű életszükséglete, akár az élelem vagy ruha, sőt az egészséges otthon a legnagyobb befolyással van a családok életviszonyainak kialakulására, miért is a lakáskérdés megoldása a szociálpolitika elsőrendű feladatai közé tartozik s jogosan tarthat igényt a legmészszebbmő állami támogatásra. Financsiai szempontból pedig már csak azért sem ütközik a dolog leközölhetetlen akadályba, mert az ecélra eszközöndő befektetések, azok nagy közgazdasági, szociális és egészségügyi előnyök mellett, a főke kamatozását — persze nem 24 százalékosat — is biztosítják.

Stagelschmidt József.

A **PEBECO** fogkrém egészen különleges, nem édeskés és nem unalmas, hanem erősen frissítő és elsőrendű hatása van. 71

A k
Tegnap
tal Bu
Damjan
ter kis
udvaro
cegnő
segéd f

Eljegy
(Becske
Vladim
Sztan
szedő
Sztárik

Sztan
Sztano
zéri ma
táson

A Ba
let fel
művelő
d. u. 5
gében f
kező m
nevelés
2. Haus
gedű: V
ninger E
ország.
Mozart
Steiner-
adason
nul vehe

* Mát
sor a S

Halál
testülük
szül. Ba
délután
boldogu
vasárna
az Orlo
Az elku
a Pleitz
anyját

Webe
nagyker
születet
után, é
meghat
hó 22-ik
impozár
A szer
János k
dalegyle
testület
a helyi
zenekar

A jót
kony n
általán
nul meg
műsor
Ballet.
gimm. t
nő. 2. A
Zsembe
Holland
Maca. I
nek ez
gel Ma
pek és
Piroska
Mara M
Ilonka.
Zsembe
Raubin
Hófehér
Wattay
ra Jenő.
Csipken
Juci. P
Józsika
dete 9

* Els
gen Kl
kereke.

HIREK

— jan. 23.

A királynő újra Beográdban. Tegnap érkezett meg udvari vonattal Bukarestől Mária királynő Damjanovity tábornok udvarmester kíséretében. A beográdi pályaudvaron Pavle herceg, Olga hercegnő és Hadzsi tábornok szárnysegéd fogadták a királynőt.

Eljegyzések. Nikolity S. Sztojkat (Beckerekéről) eljegyezte Skobla E. Vladimir bankigazgató (Beograd). Sztankov Dusan szuboticiai betűszedő eljegyezte Hangya Teruskát Sztarikanjiszáról.

Sztanojevitj Aca audiencián. Sztanojevitj Aca radikális pártvezért ma délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta a király.

A Bácsági Közművelődési Egyesület felolvasó ülése. A Bácsági Közművelődési Egyesület január 24-én d. u. 5 órakor a Kaszinó helyiségében felolvasó ülést tart a következő műsorral: 1. Végh Lajos dr. nevelési problémákról fog beszélni. 2. Hauser: Rapsodie Hongroise. Hegedű: Vajda Zoltán, zongora: Weninger Ernő. 3. Tóth Ferenc: „Meseország.”, elszavalja: Engel Maca. 4. Mozart: B dur kvartett, előadja a Steiner—Ripka vonósnégyes. Az előadón az egyesület tagjai díjtalanul vehetnek részt.

* Mától kezdve teljesen új műsor a „Szepszka Kruna” kabaréban.

Halálozások. Mint részvételertesülünk, özv. Ratkov Miklósné szül. Balogh Verona folyó hó 22-én délután váratlanul elhunyt. A megboldogult temetése folyó hó 24-én, vasárnap délután fél 4 órakor lesz az Orlova (Sas) utcai gyászházban. Az elhunytban Merschdorf Annuska, a Pleitz cég tisztviselője a nagyanyját gyászolja.

Weber Adam torontalszécsányi nagykereskedő neje, Weber Borbála született Gille, hosszas szenvedés után, életének harmincadik évében meghalt. Az elhunyt temetése folyó hó 22-ikén délután két órakor volt impozánsan nagy részvét mellett. A szertartásnál közreműködött Putz János karnagy vezetése alatt a férfi dalegylet, az egyházi dalárda és testületileg kivonult a temetéshez a helyi tűzoltótestület és a tűzoltózenekar is.

A jótékony nőegylet bálja. A jótékony nőegylet ma esti bálja iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg. A tánc előtt a következő műsor lesz: 1. Berloiz: Scénes de Ballet, hegedű Vajda Zoltán VII. gimn. tan., zongora Weninger Ernő. 2. Az óra. gavotte, táncolják: Zsembery Lici, Ágoston Ede. 3. Hollandi tánc, táncolják: Engel Maca, Engel Piri. Meseképek lesznek ezután, amelyek szövegét Engel Maca mondja el. Az egyes képek és megjelenítői a következők: Piroska és a farkas: Annau Goldi, Mara Miki, Marton Erzs. Fendler Ilonka. Hamupóke: Daun Pi, Zsembery Lici, Deutsch Magda, Raubinger Médi, Wattay György. Hófehérke. Daun Dici, Beno Juci, Wattay György, Várady Lóri, Mara Jenő, Grund Imre, Wattay Miki. Csipkerózsika: Daun Márta, Szegő Juci, Popovity Sanyika, Bukovác Józsi. Mara Miki. A műsor kezdete 9 órakor.

* Elszakíthatatlan harisnyák Eugen Klein fióküzletében. Velikibeckerek, Aleksandrova (Fő) u. 14.

A fejlődő vajdasági gyárpar — számokban.

Tizenhárom új malom és hét villanytelep. — Nagyszabású ázemelővitések. — Az ipari munkásság helyzete.

Beckerek, jan. 23.

A beckereki inspekcija rada most készítette el részletes jelentését a noviszádi és a beckereki munkafelügyelőség múlt évi működéséről, amely a Vajdaság egész területén felöleli az ügykörébe vágó ügyeket. A lelkiismeretes pontossággal készült jegyzékből világosan kidomborodik egyrészt a két munkafelügyelőség nagy kiterjedésű és messzeágazó munkássága, másrészt pedig áttekinthető képet ad a nagyipar fejlődéséről és az ipari munkásság helyzetéről is.

Az érdekes adatokban bővelkedő jelentés szerint az elmúlt 1925-ös év folyamán hatszáznyolc gyárvizsgálatot tartottak, ötszáznegyvennyolc vállalatban. Kétszázharmincegy esetben volt gyártelep engedélyezési helyszíni tárgyalás. A helyszíni kiszállás nemcsak új telep alapításánál, hanem gyári üzemek kibővítésénél is szükséges és így az említett adat alatt nem kell kizárólag új vállalatokat érteni. A kétszázharmincegy kérvény közül százharom szólt új gyár alapításáról, százharmincegy pedig üzem megnagyobbitásról. Az elmúlt év során bekövetkezett nyomasztó gazdasági helyzet azonban rányomta bélyegét az alapításokra is és igen sok kíváncsi váró és eredményes üzleti vállalkozásnak induló terv megvalósítása halasztást szenvedett.

Jelentősebb gyáralapítások voltak a Vajdaságban, a noviszádi „Ikarus”, aeroplángyár, a ferdini mezőgazdasági gépgyár, a vrsaci kalap- és sapkagyár, a kikindai bőrgyár és a halkonzervgyár. Létesítettek ezenkívül még egy butorgyárat, tizenöt mesterséges tengeriszarítót és át helyeztek egy cipőkrémgyárat.

Beckereken nem alapítottak új gyárat, de hat évi szünetelés után megnyitotta kapuit az olajgyár és újra megkezdte üzemét. Működésével közel százötven munkás nyert ismét elhelyezkedést.

Nagyobb üzemátalakítások nagy számmal voltak a Vajdaságban. Kibővítettek két butorgyárat, a vrsaci cipőgyárat, glykose gyártásra rendezték be a jabukai és vrsaci keményítőgyárat és megnagyobbitottak négy bácskai villanytelepet a szomszédos községek áramszolgáltatásának a bekapcsolásával.

Az új villanytelepek száma örvedetesen nagyobbodott. Hét új villanytelep épült és valamennyi a Bács-

kában, ahol a községek kétharmad részét már villannyal világítják.

Érdekes felemlíteni, hogy a gyakori malomtűzek dacára, amelyek miatt a biztosító-intézetek házireviziót határoztak el, egyre nő a vajdasági malmok száma. Hogy a gazdasági válság és a malomnak nem kedvező konjunkturális viszonyok miatt termelik ki az új vállalatokat, azzal magyarázható, hogy a szerencsét megkísérlő vállalkozók laikusok, főleg földművesek, akik nincsenek tisztában a kereseti lehetőségekkel.

A Vajdaságban 1925-ben tizenhárom modern új malom épült, huszonhét malom pedig megnagyobbitotta üzemét. A nagyvállalkozásokon kívül huszonnégy kisebb örölmalmot alapítottak. Az új malmok közül hat esik a Bácskába és hét a Bácságra, a megnagyobbitottak közül pedig tizenhárom a Bácskába és tizenegy a Bácságra. A Bácságra Uzdin, Szakula, Mariolana, Belackva és Vrsac kapott új malmot Novakanjiszán a leégett „Jelena” malom helyébe építettek egy modern új gőzmalmot.

A munkafelügyelőség hét esetben vett részt baleset tárgyalásban, öt esetben pedig közvetített sztrajkmozgalmakban.

Az 1925-ös év folyamán 7653 ügyiratot iktattak és kétszázkilencven rendeletet adtak ki a gyárakban tapasztalt hiányok megszüntetéséért. Ezeröttszázöt ügyirat szólt a külföldi honossági munkások foglalkoztatásáról, akiknek száma a Vajdaságban közel nyolcszázra tehető.

Háromszázhatvanöt nap alatt nem kevesebb mint 1076 balesetet jelentettek be a munkafelügyelőségnek, amelyek közül tizennyolc halálos volt. A halálos balesetek közül szorosan üzemi baleset, amely gép mellett történt, csak kettő fordult elő. A legtöbb baleset volt aránylag a malomiparban (25 százalék), amely a malmok nagy számában leli magyarázatát. A következő fokon a mezőgazdasági gépeknél történt balesetek állanak (12¹/₂%), majd a faipari vállalatok (10%) következik sorra. Beckereken az elmúlt évben két halálos végű balesetet jegyez fel a kimutatás.

A megvizsgált üzemekben tizenegyszerhatszázharmincegy munkást foglalkoztattak. Közülük 8505 férfit és 3234 nőt.

A hősök temetője Vid szigetén. A beográdi kormány néhány nappal ezelőtt azzal a kérelemmel fordult a görög kormányhoz, hogy Vid szigetén a hősök temetője számára engedjen át megfelelő területet. A görög kormány értesítette az SHS kormányt, hogy Vid szigetén erre a célra száz méternyi területet engedtek át, amelyen az elhalt SHS katonákat egy közös sírba temetik el.

Tavaszi kalapok érkeztek!

Ruhák, bluzok, sálak nagy választékban! — Alakítást és kalapvasalást jutányos árban vállal

ASZLÁNYI JULIA, Nemanjina u. 7.

A vám és örölmalom tulajdonosok értekezlete. A Vajdaság és a Szerémségi vám- és örölmalom tulajdonosai január 24-én, vagyis holnap, vasárnap délelőtt fél tíz órakor értekezletet tartanak Noviszádon a Wilson-téren lévő „Elit”-kávéházban, amelyen rendkívül fontos kérdésekben határoznak. Többek között napirendre vették a vám- és örölmalomtulajdonosok szövetségének megalakítását, a vám felemelését, kölcsönös hitelyújítást és biztosítást, központi iroda felállítását, amely vétel és eladási ügyekben, adó és jogi kérdésekben tanácsokat adna a tagoknak.

* A „Szepszka Kruna” nagyterme esti tánemulatságokra ingyenesen a t. közönség rendelkezésére áll.

Katonai előléptetés. A napokban kelt királyi ukázzal előléptették Keksz Lajos, Kósz Nándor, Pollák Imre, Graf János, Sztakity Dragoje, Nataros Blagoje és Weisz István becskerekai önkéntes őrmestereket gyalogsági hadnaggyá, Perisity Józsefet pedig tüzérségi hadnaggyá.

* Az idei Purim-bál (kék-fehér redout) február 27-én a Kaszinóban.

Álhir a megyei tisztviselők számának csökkentéséről. A napokban olyan hírek terjedtek el a helyi politikai körökben, hogy a vármegye házában nagyobb tisztviselőredukció készül és hogy az erről szóló rendelet már meg is érkezett Beckerekre. Illetékes helyen érdeklődtünk az állítólagos létszámcsonkítás iránt, ahol kijelentették munkatársunk előtt, hogy a redukció híre, alaptalan. Tényleg terveznek bizonyos létszámcsonkítást az új állami költségvetésben, de hogy ez mennyire lesz kihatással Torontál-Temes megye tisztviselőállományára, egyelőre nem tudni.

* A Purimbál Grószéknál az idén február 28-án, vasárnap este lesz megtartva.

Orvosi hír. Dr. Neumanné dr. Gara Mária orvosi rendelését a Krum-szka-utca 5. sz. alatt megkezdte. Rendel gyermekek részére d. e. 10—12-ig. kozmetikai rendelés 3—5 óráig.

A nyilvános rádióhangműsora. Radanov és Delfel nyilvános rádióállomása szombat este 8 órakor Londonból orosz zeneszerzőktől művészi hangversenyt ad. Utána Zürich hangversenyeiből ad értékes műsort. Vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes misét szolgáltat Budapest hit-szónoklattal, utána szinfonikus hangverseny lesz Bécsből. Este 19 óra 10 perckor a bécsi Volksoper „Tosca”-ját hozzák a rádió hanghullámai.

Adomány. Özv. dr. Mangold Samuné és dr. Hubert Zsigmond az „Orient” utján 200 dinárt adományozott a róm. kath. árvaháznak.

* Örökbe adnám két éves szép, egészséges fiamat. Cim a kiadóhivatalban.

* MELEGHY A. PÁL ÚJ MODERN TEMETKEZÉSI VÁLLALATA legolcsóbban rendez temetkezéseket. Minden temetkezéshez díjtalanul ad diszes üveges gyászkoscsit.

55 dinár egy pár női teveször komotcipő Vilim Herzfeld „Turul” áruházában. Ezenkívül más, egyéb komot- és télicipőárak szezonkiárusítása mélyen leszállított áron.

BUTOROK: Háló, ebédlő, uriszoba. konyhaberendezések, hajlított székek, fotelok. **VASBUTOROK,** u. m.: Gyermekágyak, összecusukható ágyak, mosdók, ottománok, divánok, matracok, sport- és gyermekkoscsik stb. állandóan nagy választékban raktáron, a legolcsóbb árak mellett, részleteztésre is! **MELEGHY A. PÁL** butorraktárban Vel. Beckerek, Car Dusanova (Váraljai) u.

A SZÉPSÉG

A NŐ LEGNAGYOBB

ÉKESSÉGE!

A rútot arcot megszépíteni, a szépséget megtartani, ápolni legnagyobb művésze a kozmetikának. A modern kozmetikának remeke a Dr. Földes

MARGIT-CRÉM

amelytől arcomk üde, ruganyos, harmonikus, illatos lesz. A ráncok elsimulnak, szelplők, májfoltok eltűnnek. Ujból mindenütt kapható.

Ára 15 dinár. Ára 15 dinár.

Vezérképviselőt: 2716

Heller, Velikakinda.

Orient Bioskop Kalandorfilm! Kalandorfilm!

Szombaton, jan. 23-án 5, 7 és 9 órákor
Vasárnap, jan. 24-én 3, 5, 7 és 9 órákor

A sivatag hiénái

Conan Doyle „Korosko tragédiája” című regénye után 6 felvonásban.

Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 1—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

JÖN! A TÖRVÉNY ÁLDOZATA. (Guillotine II.)

SPORT

Kerékpáregylet Becskerekén. Folyó hó 17-ikén megalakult Velikibecskerekén a „Buduénost” (Jövő) kerékpáregylet. Elnök: Kozlovacski Gyura, alelnökök: Roschival József, titkár: Babinszky István, ügyész: dr. Dosen Vojislav, orvos: dr. Gots Endre, pénztárnok: Hirsch Aladár. Választmányi tagok: Pavlovity Pavle, Eckstein Lázár, Müller Károly, Madarász János, ifj. Babinszky István és Dubovicz Zoltán. A vezetőség kiegészítése végett az első rendes közgyűlés folyó hó 31-én d. e. 9 órákor lesz a Club-kávéházban. Kéretnek a tagok, valamint az egyelet iránt érdeklődők, hogy fenti napon pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Az egyeletközi bizottság pénteki ülésén a lemondott Teichner Imre helyett Gussmann Tibort választotta meg pénztárnoknak.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a t. közönséget és az érdekelteket, hogy a Pasityeva (Tomasováci) utcában levő Pánity Stefáni, azelőtt Landgraf-féle fűszerüzletet f. évi január hó 20-án átvettém. Felhívom egyben a nevezett cég esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentésük be, mert később történő bejelentéseket tudomásul nem veszek és azokért felelősséget nem vállalok.

Velikibecskerek, 1926 jan. 23.

142

Zimmer Károly.

A Bogorodicsina (Boldogasszony) utca 7. sz. alatti

ház azonnal eladó

Vétel esetén beköltözhető.
116 Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Egy volt községi jegyző, perfect szerb-magyar, beszél németül is, megfelelő

állást vagy mellékfoglalkozást keres

Vállal fordítást, levelezést stb. 145
Cím a kiadóhivatalban.

Lakatosműhely

komplett szerszámokkal berbeadó. Esetleg eladó.

Bővebbet: „BEGA”-hirdető és közvetítő Velikibecskerek, a főpostával szemben. 140

Falukról, tanyákról

házasságot közvetítek

dupla válaszbélyegért.
Id. B. Mácsay János, Szubotica,
II. Mossarekova ul. 17 sz. — 118

Kész jelmezzuhákat

köleszők helyben és vidékre, továbbá mérték után is készítenek. :: Bálruhák, kabátok, kosztümök varrását elvállalom a legolcsóbb áron 147
Tanulóléányok felvételnek.

JOHANNÉK ANNA Velikibecskerek, Knez Miletina (Nicky) u. 6. (Csada-féle ház).

Tisztviselő

több évi gyakorlattal, szerb nyelvismerettel

állást keres.

Cím: BEGA hirdető és közvetítő, a főpostával szemben. 125

Figyelem!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Sztáribecsejéről átköltözöttem Velikibecskerekre és több évi gyakorlat után szakszerűen elvállalom az összes **miskarólasti és herelési munkálatokat**. Miskarólok röstény kocát. Herélek csödört, bikát és kansertést (Kivánságra felelősség mellett is) A modern időknek megfelelően kizárólag csak fertőtlenített eszközökkel dolgozok. Minden hetipiacon jelen vagyok, más napokon pedig lakásomon, a Kacsarity Mladen-féle házban, Cár Dusanova (Váraljai) u. 71. a. lehet velem értekezni. A t. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Krpanszki József
okl. miskaroló és herelő.

CSIPKÉK

nagy választékban állandóan raktáron és olcsón kaphatók
143
Dívatudonságok a Népbank Rt. rövidáruosztályában
nagy raktára. az „Arany kalapács”-nál, Fő-utca. Telefon 313.

Ameddig a készlet tart, eladunk
székeket oldalkötéssel

darabját 85 dinárért

Bencze Antal és Fia műbútorgyára U. Becskerek.

Dr. Farkity-féle magánygyógyintézet

Beogradban az összes legújabb eszközökkel felszerelve.

idegbajok: neurasthenia, hysteria, epilepsia, syphilitikus megbetegedések, hüdések,

sebészeti-orthopedikus bajok: csont- és ízületi tuberkulózis, sérülések, hátgerincgörbülés és merevség, öröklött és szerzett testi hibák kezelésére. Azonkívül kezelnek: rheumát, vérszegénységet, skrophulozist.

Hydrotherapia, elektrotherapia, masszázs, forrólégkezelés, sugárkezelés (mesterséges napkura), fangópakkolás (pöstyéni iszap), mediko-mechanika.

Vezetőorvos: idegbetegségek részére dr. H Klein, sebészeti-orthopedikus bajokon dr. C. Kajan.

Penzióárak: külön szobában 150 dinár, 2—3 ágyas szobában 120 dinár naponta.

Bővebb felvilágosítást ad az intézet Beograd, Knez Mihajlov Venac 23, a Kalimegdannal szemben. Telefon 5—89. 2451

Építetők figyelmébe!

Építetők figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a t. építetők közönséget és építkezési vállalkozókat, hogy Velikibecskerekén, Karagyorgyev trg (Vásártér) 2. sz. alatti házban egy

mész-, cement-, faszén- és tűzifa üzletet

nyitottam, ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett, a helyi piaci árnál 10 százalékkal olcsóbban szerezheti be építkezési és fűtési szükségletét úgy nagyban, mint kicsinyben. — Raktárról kapható állandóan prima likai mész, cement, elsőrendű stukatur-nád, faszén és aprított tűzifa. **Nagyobb vételnél tetemes árengedmény!** — A t. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Ifj. Hizli György tulajdonos, VELIKIBECSKEREK Karagyorgyev trg (Vásártér) 2. sz.

Varrógépek karikahajós, varrásra és 2300 Din.
50 himzésre

Állandóan raktáron tartok: Gritzner, Junker & Ruh, Rast & Gasser, Kayser, Dürkopp, Haid & Neu és Köhler gyártmányú varrógépeket, melyek a legolcsóbb árban, megegyezés szerint részletfizetésre is kaphatók

Grünfeld Ármin

varrógép-, kerékpár-, óra- és ékszerüzletében Velikibecskerek, a nagyhid mellett.

Csipkék

legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók

Röhrich és Krackernél
Vel. Bečkerek, Alekszandrova (Fő) u. 26/28. (a „Fehér házban”). — 84

Egy elegáns, bőrüléssel HINTÓ

jó állapotban, elköltözködés miatt, 136 6000 Din-ért eladó.

Ugyanott egy Kézdi-Kovács festmény kapható. Bővebbet Veresmartiova (Uri) utca 15. szám alatt.

Ügyes himzőnőt, aki az összes himzési munkákban (selyemmel is) kellő jártassággal bír, továbbá egy

elárusítónőt velikibecskerek fióküzlete részére keres **SINGER**-varrógép Bourne & Co. Velikibecskerek, Alekszandrova utca. 122 Az állások azonnal betölthetők!

Üzleti berendezés 130

különbféle állványok és pult **olcsón eladó.**

Braća Komloš

Alekszandrova-utca 29. sz.

„PRAVDA”

könyv- és papirkereskedés
Vel. Bečkerek, városházépület

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legmodernebb irodai felszerelési cikkekben. Iskolai rajz és írószerek. 102

Szerb és magyarnyelvű szépirodalmi és tudományos könyvek, tankönyvek és kották legolcsóbb beszerzési forrása.

Mérnökiskola

Technikum

Altenburg Th., Németország

Gép- és Automobil-gyártás elektrotechnika

Mérsékelt ellátás a Diák-Kaszinóban
Kivánatra prospektusok.

Kanadába

egy-egy földmunkások és földműves családok a kanadai kormány engedélye folytán jövő tavaszra kivándorolhatnak.

Közelebbi feltételekről díjtalanul felvilágosítást nyújt a „TRANS-OCEANIK”, jugoszláviai utazási és szállítmányozási r.t. vojvodinai főképviselete **Velikibecskerek, Vilzonov tér 3.** 2576

Modern, izléses 435

Ékszeresek

a legnagyobb választékban.

A legjobb márkájú

fali- és zsebórák.

Szemüvegek minden kivitelben. Javítások pontosan. Javítások pontosan.

Schvab Albert

órák, ékszerész és optikus, Velikibecskerek, Alekszandrova u.